

Twente op weg naar 2030

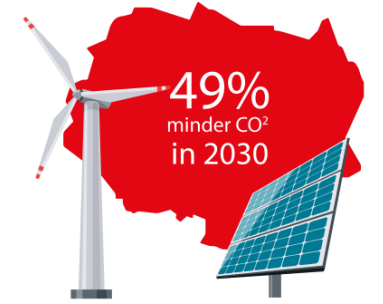
Samen aan de slag met de energie- en warmtetransitie

12 mei 2022

**Samen
de stap
maken**

49%
minder CO²
in 2030

Wanneer is sprake lokaal eigendom?

Wie kent de handreiking lokaal eigendom Twente?

Wie heeft lokaal eigendom expliciet verankerd in beleid?

Tekst lokaal eigendom Klimaatakkoord

“Om de projecten voor de bouw en exploitatie van hernieuwbaar op land in de energietransitie te laten slagen, gaan in gebieden met mogelijkheden en ambities voor hernieuwbare opwekking, partijen **gelijkwaardig samenwerken in de ontwikkeling, bouw en exploitatie**. Dit vertaalt zich in **evenwichtige eigendomsverdeling in een gebied** waarbij gestreefd wordt naar **50% eigendom van de productie van de lokale omgeving (bewoners en bedrijven)**. Investeren in een zon –en/of windproject is ondernemerschap. Dat vergt ook mee-investeren en risico lopen. Het streven voor de eigendomsverhouding is een algemeen streven voor 2030. Er is lokaal ruimte om hier vanwege lokale project-gerelateerde redenen van af te wijken.”

Wat is lokaal eigendom

- Gaat over eigendom
- Gaat over zeggenschap
- Gaat over verdeling lusten en lasten
- Gaat over verdeling opbrengsten
- Gaat over collectief eigendom: iedereen kan meedoen

Lokaal eigendom is een middel om de lokale omgeving zeggenschap te geven over een wind- of zonproject

Doel: maatschappelijke acceptatie

Lokaal eigendom en financiële participatie

Financiële participatie

- Een individu kan mee-investeren
- Rendement voor het individu
- Geen zeggenschap over ontwikkeling project
- Geen zeggenschap over opbrengsten

Lokaal eigendom

- Gezamenlijke investering (soms wel met financiële investering individuele leden)
- Opbrengst voor het collectief
- Zeggenschap over ontwikkeling project en over opbrengsten
- Iedereen kan meedoen / heeft stem (ook als je niet investeert)

Ook bij lokaal eigendom is er sprake van vormen van financiële participatie!

Juridisch kader

- Lokaal eigendom is niet juridisch afdwingbaar, wel inspanningsverplichting
- Lokaal eigendom verankeren in gemeentelijk beleid(skader)
- Praktijk laat zien dat het werkt.

- **“Uitgangspunt is dat gemeenten en provincies in beleid een inspanningsverplichting kunnen opnemen, waarmee wordt aangestuurd op een zorgvuldig participatieproces met de omgeving. Gemeenten en provincies kunnen de wens naar financiële participatie in een project stimuleren, maar kunnen de initiatiefnemer geen resultaatsverplichting opleggen. Harde resultaatsafspraken over financiële participatie kunnen wel op basis van vrijwilligheid tot stand komen.”**

Uit: Juridische bouwstenen lokaal eigendom Pels Rijcken

Drie scenario's

Kaderstellend

Verankeren in duurzaamheidsbeleid en ruimtelijk beleid

Gemeente kan veel overlaten aan de markt

Ingenomen grondposities hebben invloed

Minder regie op wat waar wanneer komt (afhankelijk van wanneer initiatief waar komt).

Stimulerend

Via uitnodigingsplanologie voor beperkte locaties projectontwikkeling mogelijk maken en hier een aanbesteding voor organiseren.

Gemeente eerst regie, daarna loslaten

Vereist duidelijke keuzes vanuit bestuur

Grondposities hebben minder invloed

Meer regie op wat waar, wanneer komt

Zelf ontwikkelend

Zelf als overheid actief ontwikkelen via grondbeleid of via energiebedrijf

Gemeente heeft regie van begin tot eind

Staatsrechtelijke risico: pettenproblematiek (zowel vergunningverlener als deelnemer project)

Verlies onafhankelijke rol van de overheid (bijv bij tegenstand op het project)

Tekst lokaal eigendom RES Twente 1.0

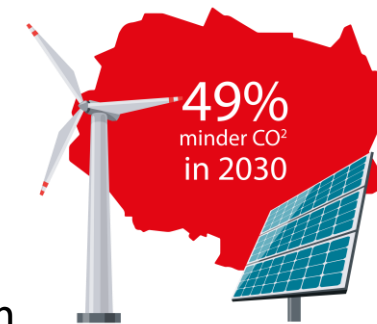
2.2 Samen met de omgeving

- Gemeente beschouwen Lokale Energie Initiatieven (LEI) als **vertegenwoordiger van inwoners** en partner;
- Uitgangspunt is **minimaal 50% Lokaal Eigendom** bij grootschalige opwek elektriciteit én **de warmteopgave**.
- Op weg naar RES 2.0 borgen gemeenten dit in hun duurzaamheidsbeleid.

Warmteschappen als optie?

- » Een lokaal warmtebedrijf waar bewoners en gebruikers zelf zeggenschap over hebben.
- » Vaak georganiseerd als coöperatie
- » Kan ook een BV worden
- » Kan ook in samenwerking met gemeente, of bedrijven

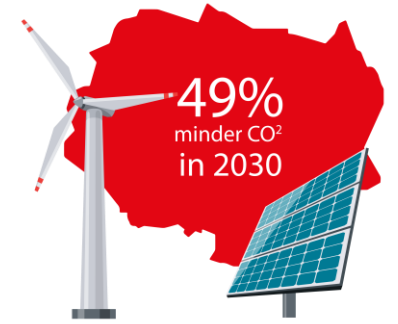

Er zijn 4 soorten warmteschappen:

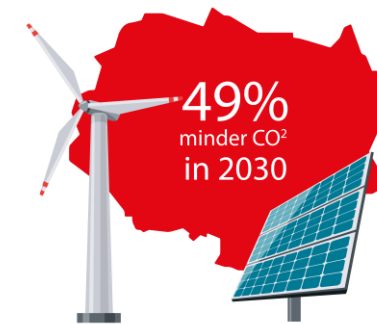
1. Een warmteschap is 100% eigendom van de bewonerscoöperatie
2. Een warmteschap is een samenwerking van de bewonerscoöperatie en de gemeente
3. Het warmteschap is een samenwerking van de bewonerscoöperatie en een marktpartij
4. Het warmteschap bestaat uit de bewoners, de gemeente en een marktpartij

Hoe verder met warmte?

- » 2 Pilotprojecten uitwerken
 1. Biovergister Zenderen
 2. Nieuwbouwlocatie Enschede
- » Werkgroep opgericht (NPRERS, Gemeente, NMO, LEI-T, RES)
- » Juridische kaders > verandering van wetgeving
- » Ervaringen uit het land verzamelen

4 Vragen voor vandaag...

Wat heb jij nodig om LE te realiseren?

Werk je al met LE en wat is je ervaring?

Ondersteuning initiatieven: wie doet wat? Rollen? Daarmee voldoende gedaan?

Hoe kijk je aan tegen LE en warmteprojecten?